

שנשא בהתר אין צריך לגורש. ואולם מדברי המגיד-משנה לא משמע כן. ורק עין (ובח תודה).

ויש מקום להסתפק בכך שיש לו אשה נספת שהיא מקודשת לו ואני נשואה, שמא אסור לעבד ביהוכ"פ משום 'שני בתים', אם כי לכוארה נראה שאין המקודשת בכלל 'בית' לפסול כמו לעניין הכלש (עפ"י אגדות משה או"ח ח"ג מד).

ג. בירושלמי משמע שאינו נושא אשפה שנייה לפני יום הכהנים, אלא אם מתה אשתו מקדש וכונס אשפה אחרת ביום הכהנים – לפי שהותירו שבות במקדש.

דף יג – יד

כג. האם כהן גדול מקריב או אוכל קדשים כשהוא אונן? ומה דין של כהן שהיה עומד ומקריב על גבי המזבח שמע שמת לו מת?

כהן גדול מקריב אונן ואני (חוליק ואני) אוכל. רבי יהודה אסור להקריב כל אותו היום, שמא יאלל.
א. בלילה, מודה רב כי יהודה שמותר לו לעבד (– הקטרת חלבים וכד'), שהרי אניות לילה דרבנן הלך לא גרו שמא יאלל, שהרי זו גורה. כתבו התוס' שוה אמר רך בלילה שלאחר יום קבורה, אבל ביום המתה סובר רבי יהודה (ובבבאים צט) אניות לילה דאוריתא, הלך לשיטתו לא יעבד בלילה שלאחר יום המתה.

ב. להלכה נראה שכן גדול מותר לכתילה לעבד באניות, ודלא כרבי יהודה (כנ הסיק המשל"מ). ואילו כהן שהיה עומד ומקריב ושמע שמת לו מת – רבי יהודה אומר: מניה עבדתו ויצא. ואילו רבי יוסי אומר: יגמר.

רש"י מפרש שמחולקת זו אמרה בכחן הדיות (וכ"פ הריטב"א והמאירי). כתוב המאייר שהלכה כרבי יוסי, וכ"פ סמ"ג. ואילו התוס' מפרשם בכחן גדול, ומשמע מדבריהם שכחן הדיות לדברי הכלinity העבודתו ויצא שהרי מחלל את העבודה באניותו. והרמב"ם (כיאת מקדש ב, פסק) כתוב (כרבי יוסי וכפירוש התוס'). כסוף משנה) שכחן גדול ימשיך בעבודתו [והתוס' כתבו שאיפלו לא התחל בעבודה אלא אזורא מזומנת בידו – יעשה. ו"י"א איפלו אני עובס בעבודה כלל – מותר לו להתחיל. עפ"י משנה למלה. ונחלקו בדבר בירושלמי סנהדרין ב,א]. ואילו כהן הדיות – יניח עבדתו ואם עבד – חילל [ואיפלו אין שם מי ימשיך העבודה, לא יעבד. מנתת חינוך קנא,יד].

והוסיף הרמב"ם שאסור לו לצאת מן המקדש בשעת העבודה שנאמר ולא תצא... ולא תמותו – שלא יניחו בעבודתם ויצאו מבוחלים ודוחפים. והראב"ד חולק וסובר כיון שהייב להתאבל – יצא ויתמן למתו בעל כrhoון.

כהן גדול ביום הכהנים שמות לו מת – עובד כרגיל גם לרבי יהודה, כי אין חשש אכילה מפני שהוא יומ האסור באכילה כלל.

ambilior מדברי רש"י שכחן שלו דווי – אסור באכילת קדשים לפי שצרכ לאלם בשמה. ופירש הריטב"א, דוקא בצער כגון זה המבואר בგמרא, שלו דווה על מות שארו, עפ"י שאינו בדין 'אונן'.

ותוס' ישנים ועוד ראשונים חולקים וסוברים שאין איסור בדבר.

דף יד

כח. האם הכהן הגדל בשבעת ימי פרישתו היה עובד במקדש?

שנינו במשנתנו, כל שבעת הימים הוא וורק את הדם (של תלמידין. רשי). וכל שאר הקרבות. רבנו אליקים) ומוקטיר את הקטורת ומטייב את הנרות, ומזכיר את הראש ואת הרגל. תקנו חכמים לעשות כן (ראשונים) כדי שייהי רגיל ומוכן לעבודת יום הכהנים, שככל עבדות היום אינה כשרה אלא בו. כתבו התוט' שהכהן הגדל לא היה מטיב אלא שני טהורים, שהן גמר העבודה. ודבריהם אליבא דבראי, אבל מדברי רבי פפא (טו). משמע שהוא מטיב את הכל. הדלקת הנרות בין הערבבים; כתב השפט-אמת, נראה שהיה הכהן הגדל מדייקן במשך שבעת הימים. ו/oresh"ש צדך בזוה.

ותרומת החדשן, משמע במשנה שהכהן הגדל לא היה עוזה אותה (עפ"י שפת אמרת להלן ב ע"ש). לדברי רב חסדא, משנתנו נוקחת שהטהור עלייו מי חטא לא נטמא, אבל לרבי עקיבא אי אפשר לו לעבד טהורי מזים עלייו כל שבעה [ונסתמא ההזאה היתה נעשית בבורק, בדומה להזאה במולאים. עפ"י רבנו אליקים, הנצ"ב], ונטמא מהזאה. אבי אמר (וכן נקט רב פפא להלן) אפילו לרבי עקיבא, עובד כל היום ומזים עליו לפנות ערב, וטובל ונטהר בהעריב שעשו.

כח. האם האנשים דלהלן טמאים או טהורים?

- א. המזה מי-חטא.
- ב. המזה.
- ג. הנוגע בהם.
- ד. הנושאים.

ה. האם הזאה על דברים שאיןם מקבלים טומאה נחשבת 'זהאה' ומאי נפקא מינה? מה הדין בנטכוין להזאות על האדם והזאה על הבבמה, או להפוך?

א. המזה מי חטא – טהור (זהאה הטהר על הטמא. ואילו הכתוב ומה מי הנדרה יכבר בגדי... מדבר בנושא כדלהלן).

ב. טמא – מות שהזו עלייו מי חטא – טובל ולכשייריב שימושו נטהר.
לדעת הרabb"ד (פרה א,ב) והתוס' (גמיגלה כ. וכ"ה בתומי' לעיל ח. וכן משמע בוטה בסוגיותנו וננהה ט. – ע' מרומי שדה), לעולם צריך טבילה והעריב משמש לאחר ההזאה. ולדעת הרמב"ם (שם) אם דחה את ההזאה לאחר היום השביעי וטבל – איןנו צריך לטבול שוב לאחר ההזאה.

טהור שהזו עלייו; לדברי רבי עקיבא – נטמא (זהאה הטהר על הטמא, הוא הטהר – טמא. והוא שאמר שלמה אמרתי אחכמה והיא רחקה ממני). וחכמים אומרים: טהור (אם על הטמא – טהור, על הטהור לא כל שכן?!).
א. לחכמים הרי הוא טהור כשהיה ואין צורך עריב שמש [ואין זה בכלל 'ונגע'] (עפ"י Tos., תור'י הלבן וועה. וע' גבורה ארץ).
ב. משמע מדברי הרמב"ם שפסק חכמים (ע' חזון איש קכו, יב יח; חדשני הנצ"ב יט).

ג. הנוגע במיל הגדה – יטמא עד הערב כתוב. ואינו טעון כי בום בגדים.

א. אין חילוק אם יש במים שנגעCSIוור הואה או אין בהם CSIוור (תוס'). והרא"ם כתב (מובא במהרש"א) שהנוגע במים שיש בהם CSIוור הואה – טעון כי בום בגדים.

ב. המוה והמוות, אינם מיטמאים בנגיעה, ואפיול מזה על הטהור, לחכמים (עפ"י תור"י הלבן ועוד; שפת אמרת; חז"א פרה ו, ז).

המשנה-למלך (אבות הטומאות יט, א) צד לומר שהואה שתקנו חכמים אינה מטמא את המוה או את המוה כי סוף סוף נשאה וולץ רוך הואה. והחzon-אייש (סוף פרה) תמה על כך מסוגיתנו שמבואר שרבי עקיבא נטמא המוה גם בהואה שתקנו חכמים.

ד. הנושא מי חטא – טמא וצרכי כי בום בגדים. ודוקא כשהנוגע CSIוור הואה. [אפיול למן דאמר הואה אינה צריכה CSIוור, יש CSIוור למים שבכלו; בכדי שהיא ראוי לטבל בהם גבעולי אוזוב וללהותם], אבל פחות מכSİוור – טהור (וחמזה מי הגדה יכבר בגדי – אין הכוונה למזה על הטמא לטהור שכבר טיהרו כתוב, אלא על הנושא (= מסיט) את המים. ונתקט לשון 'מוח' ללמד שצרכי CSIוור הואה].

א. דוקא נושא את המים בתנם אבל הנושא והנוגע כדי להזות – לא נטמא (תוס' נדה פ. רmb"ם פרה טו, א ובפה"מ ריש כלים ועד). ואפיול אם לבסוף לא הוה או הוה על דבר שאינו מקבל טומאה – לא נטמא. נשם כדיל להזות על דבר שאינו מקבל טומאה [שאן זו 'הואה'], ולבסוף הוה על טמא; לפרש"י משמע שלו נטמא, ולפרשן רבנו חנאנאל – נטמא מושם 'נושא' (עפ"י Tos' ישניט). יש שכתרבו על פי התוס' בפסחים (ט). שאם נושא את המים להזות במקום אחר, יהיה יכול להביא את הטמא אליהם – נשאה כזו מטמאת את הנושא מפני שאינה נצרכת (ע' צ"ח שם; דובב מישרים ח"א טו).

שאר העוסקים לצורך הואה – בתוס' בנדה ועוד ראשונים משמע שאנים נטמאים בנשייאת המים, ואולם בראה שלדעת הר"ש (פרה ח, ב) דוקא במוות עצמו אמרו שטהור אבל שאר העוסקים נטמאים במשיא (עפ"י קהילות יעקב תhorות לו. ע"ש בהרבה).

ב. הנושא את המים בכלים שאינם מקבלים טומאה – משמע בתוס' בפסחים (ט). שהמים אינם נטמאים (ויש לפרש בכך כוונת הר"ש פרה יב, ג).

ה. חכמים אומרים: אין דברי הואה אמורים אלא בדברים המקבלים טומאה, אבל בדברים שאינם מקבלים טומאה – אינה קרואה הואה (והזה הטהור על הטמא). ונפקא מינה שהשירים שבאווב פסולים להואה, כגון נתכוין להזות על האדם והזה על הבבמה, המים שבאווב פסולים (כמים שנעשה בהם מלאכה. רשי"). י"א שהוא פטול דרבנן (ע'תו"י ועד), אך בר"ש (פרה יג, ב) נראה לאורה שהוא מדאוריתא, כנושא מי חטא בתנם שפסלום. ע"ש) שהרי אין כאן שם הואה, אבל נתכוין להזות על הבבמה והזה על האדם (בין טמא בין טהור. עפ"ר"י הלבן) שצרכי להזות ולהזות עליו בכונה לטהרו (או שבא להזות על אחר. עפ"י מפרשין) – יכול להזות בשירים שבגביעולים.

א. יש מפרשים להפוך מפרש"י: 'נתכוין להזות על הבבמה והזה על האדם – ישנה' כלומר צרייך לטבול פעמי נספתח, מפני שהטבילה הייתה בכונה להזות על דבר שאינו מקבל טומאה, אבל נתכוין להזות על האדם והזה על הבבמה לא ישנה – אלא יכול להזותשוב ללא טבילה כיון שהטבילה הייתה כשרה (עפ"י רmb"ם בפירוש המשנה ובהלכו).

ורבנן חנאנאל גורס להפוך; נתכוין להזות על האדם והזה על הבבמה – שירוי המים כשרים

להזאה [שאין מלאכה פולשת אחר שהגינו את האפר במים]. נתכוין להזאה על הבהמה – נפסלו המים [שהרי זה כנושא מי חטא שלא על מנת להזאות, הילך נטמא הנושא ופסל את המים]. ונראה שהוא כדעת חכמים, אבל רבינו סובר מי–חטא שנטמאו – מטהרים. ע' ובחים צג].
ונראה שם בשעת הטבילה נתכוין להזאה – טבילה פסולה לדברי הכל (עפ"י חזון איש קבו, ב). וכן פירש את דברי הרמב"ם (פרה י, ח. ועפ"י חזון א פרה ו, ה– ז).
ב. נפקותא נוספת בכך שאינה הזאה, שהנושא את המים כדי להזאות על דבר שאינו מקבל טומאה [ולא הזאה לבסוף על האדם] – נטמא, שלא כנושא לצורך הזאה (ע' חזון א פרה ו, ה).
ג. הזאה על הטמא ולא נתכוין לטהרו; בתו"י (להלן מב:) נקטו שמועילה זואותו. וכן דעת הראב"ד (פרה י, ז). אבל הרמב"ם (שם) מזכיר כונה לטהרה (ויערשי סוטה לט רע"א; תוי"ט פרה י, ב, ב).

דפים יד – טו

כו. מהו סדר העבודות דלהלן; הקטרת קטורת, הטבת הנרות, שחיטת התמיד ו/orיקת דמו?
נחלקו תנאים על סדר עבודות השחר; לתנא דמתניתין [זהו רבינו שמעון איש המצפה. רבינו יהנן], הקטרת קודמת להטבת הנרות. ופירשו זהינו להטבת שתי נרות אחרונות, שבתבילה מטיב המש נרטן וזה"כ מקטיר קטורת וחזר ומטיב שתי נרות (אבל אין דעה הסוברת קטורת קודמת לכל הנרות. ריש"י). ולתנא דמסכת תמיד, וכן לאבא שאול, מטיב תחילתה את כל הנרות ורק אחר כך מקטיר קטורת (בבקר בפרק בהיטיבו את הנרת – וזה"כ – יקטרינה).
שחיטת התמיד ו/orיקת דמו; וכן דעת תנא דסדר יומא – להלן מה לא): היו נעשות קודם להטבת הנרות. ולאבא שאול,/orיקת הדם הייתה בין הטבת המש נרטן להטבת שתי נרות (כך אמר אביי (לג). וכתבו התוס' שאפשר שכ פפא חולק וסובר שגם לאבא שאול מקדים דם התמיד להטבת הנרות). ואילו תנא דתמיד סובר שוריקת התמיד נעשית לאחר הטבת הנרות.
לדברי הכל שחיטת התמיד ו/orיקת דמו קודמת לקטרות, ואילו הקربת אברי התמיד של שחר על המובה הייתה לאחר הקטרות (בדלהן לא: לד.).
א. הרשב"א (בשו"ת, ח"א עט) צדד שאפשר לדעת תנא דתמיד לא היה הפסיק כלל בהטבת שבעת הנרות (וכ"כ בחודשי הר"ן שבת כב: בשם הרא"ה. וכ"כ מהרש"א [עפ"י התוס'] כאמור בדעת רב פפא. וע' בשפת אמת).
ב. לדברי אבא שאול, יש אומרים שיש חיות התמיד הייתה נעשית קודם לתחילת הטבת הנרות (עפ"י הגרא"א תמיד ג, א) או הייתה בזמן ההטבה ולא היו מדקדקים בה מפני שאינה עבודה לפיכך יכולה להעשות קודם להטבה או לאחריה (עפ"י פירוש הראב"ד שם פ"ד). ואולם רשי"ד (ה"כ כאן, ולהלן לג. ד"ה לדם. וכ"ה בפרש בתמיד) ועוד ראשונים נוקטים גם השהייה הייתה לאחר הטבת חמיש נרות כמו זו/orיקת דמו.
ג. הרמב"ם (תמידין ו) פסק כחכמים. ויש הראשונים שנקטו להלכה כאבא שאול (ע' קרי"ס שם ג טו"ח מה ומכ"ז). ובדייעבד בכל אופן אינו מעכבר, וכן שאר סדר תמיד אין לעיכובא (עפ"י לקוטי הלכות תמיד).

בין הערכבים, הכל מודים שהקטורת קודמת לנרות (מערב עד בקר – אין לך עבודה שכשרה מערב עד בקר אלא זו בלבד). והיתה נעשית לאחר הקربת האברים למובה, קודם הקטרת הנכסים (משנה לא:).